

Nr 4.

Godkänd i första kammaren den 17 juni 1920.

Godkänd i andra kammaren den 17 juni 1920.

Riksdagens skrivelse till Konungen angående regleringen av utgifterna under riksstatens för år 1921 fjärde huvudtitel, innefattande anslagen till försvarsdepartementet.

(Statsutskottets utlåtanden nr 4 I—III, 18, 20, 137, 196 och 210 samt memorial nr 123.)

Till Konungen.

I förslaget till riksstat för år 1921 har Eders Kungl. Maj:t upptagit anslagen å fjärde huvudtiteln, försvarsdepartementet, under följande huvudavdelningar:

- I. Departementet.
- II. Lantförsvaret.
- III. Sjöförsvaret.

I. Departementet.

1:o) Eders Kungl. Maj:t har under denna huvudavdelning upptagit anslaget till departementschefen såsom oförändrat ordinarie anslag med 17,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen upptagit ordinarie anslaget till departementschefen med oförändrat belopp, 17,000 kronor.

2:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 409) anmäler, har riksdagen å extra stat för år 1921 till *provisorisk löneförhöjning för departementschefen* anvisat ett förslagsanslag, högst, 7,000 kronor.

3:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 19) anmält, har riksdagen under förevarande huvudtitel uppfört ett ordinarie anslag till försvarsdepartementet för år 1921 med 199,000 kronor.

II. Lantförsvaret.

A. Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.

4:o) Eders Kungl. Maj:t har under åberopande av punkt 1 i det vid statsverkspropositionen fogade statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden den 7 januari 1920 föreslagit riksdagen att till förstärkning av arbetskrafterna i arméförvaltningen å extra stat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag, högst, 35,800 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, till *förstärkning av arbetskrafterna i arméförvaltningen* å extra stat för år 1921 anvisat ett förslagsanslag, högst, 35,800 kronor.

5:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2) att dels — med godkännande av de vid statsrådsprotokollet den 7 januari 1920 fogade förslagen till nya stater för generalitetet, generalstabens, ridskolan, skjutskolan för infanteriet och kavalleriet, truppförband av infanteriet, kavalleriet och artilleriet, militärbefälet på Gottland, överstelöjtnanter och majorer vid de sex fördelningskavalleriregementena, artilleriets fabriker och tyganstalter, fortifikationen, ingenjörkårerna och fälttelegrafkåren, officerare och underofficerare med vederlikar vid trängen, trängkårerna, intendenturkåren samt garnisonssjukhusen i Stockholm, å Karlsborg och i Boden — minska ordinarie förslagsanslaget till avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl., nu 21,975,000 kronor, med 2,000 kronor till 21,973,000 kronor;

dels medgiva, att uppkommande besparingar å de för manskapets avlöning i vederbörande truppförbandsstater uppförda medel må, efter Eders Kungl. Maj:ts beprövande, under år 1921 användas för anstäl-

lande av furirer av andra klassen utöver det antal, som i staten för vederbörligt regemente finnes angivet;

dels medgiva, att högst 4 kvinnliga elever må anställas vid vart och ett av arméns garnisonssjukhus samt militärsjukhusen i Skövde och Visby mot ersättning av fri bostad med värme och lyse samt kost och tvätt i likhet med övrig sköterskepersonal, ävensom att härav föranledda kostnader må gäldas från de anslag, varifrån motsvarande kostnader för sjukhusens ordinarie sjuksköterskepersonal bestridas;

dels medgiva, att tillfällig förhöjning i dagavlöningen må under år 1921 utbetalas till nedannämnda manskap vid armén med följande belopp, nämligen:

till furir av 1. och 2. klassen (likställd beställningsman, musikfurir av 2. klassen) med 50 öre; till korpral (konstapel, likställd beställningsman, musikkorpral, musikkonstapel samt korpral, indelt) med 35 öre; till vicekorpral (likställd beställningsman, musikvicekorpral, musikvicekonstapel samt vicekorpral, indelt) med 20 öre; till menig beställningsman (menigt musikmanskap samt menig beställningsman, indelt) med 20 öre; och till menig volontär (menig, indelt) med 30 öre;

dels medgiva att kostnaderna för berörda förhöjning i dagavlöningen må bestridas från anslaget till avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl.;

dels medgiva, att från anslaget till avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl. må under år 1921, i huvudsaklig överensstämmelse med de i kungl. breven den 31 december 1918 angivna grunder, utbetalas rekapitulationspremier till fast anställt manskap i armén, som tager förnyad anställning, ävensom anställningspremier till f. d. fast anställt manskap vid armén, som tager annan fast anställning än som musikvolontär vid samma truppslag, vid vilket vederbörande förut genomgått fullständig soldatutbildning;

dels medgiva, att uppkommande besparingar i de för sjukvårdsmanskapets avlöning i vederbörande truppförbandsstater uppförda medel må, efter Eders Kungl. Maj:ts beprövande, under åren 1920 och 1921 användas för beredande av fyllnad till furirs av första klassen löneförmaner åt sjukvårdsfurirer av andra klassen, som visa sig därav förtjänta;

dels ock medgiva, att till bataljonsläkare vid fältläkarkåren och läkare på reservstat, vilka åtaga sig att fullgöra tjänst vid armén å tid, varunder de icke författningesenligt äro tjänstgöringsskyldiga, må utbetalas ersättning med belopp, som Eders Kungl. Maj:t med hänsyn till föreliggande omständigheter äger bestämma.

Eders Kungl. Maj:ts förslag i fråga om 1921 års stater hava icke givit riksdagen anledning till erinran.

I fråga om den tillfälliga förhöjningen i dagavlöningen åt visst manskap vid armén vill riksdagen erinra om att denna tillfälliga förhöjning, enligt vad riksdagen i särskild skrivelse anmält, är att betrakta såsom tillfällig löneförbättring. Enligt riksdagens mening synes nu ifrågasatt förhöjning i dagavlöningen böra tillerkännas jämväl förråds-vaktmästare, varvid förhöjningens belopp torde böra bestämmas till 50 öre om dagen eller samma belopp, som utgår till furir.

De av Eders Kungl. Maj:t begärda medgivandena av riksdagen rörande vissa ändrade medelsdispositioner har riksdagen ansett sig böra lämna.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen

dels — med godkännande av de vid statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden den 7 januari 1920 fogade förslagen till nya stater för generalitetet, generalstaben, ridskolan, skjutskolan för infanteriet och kavalleriet, truppförband av infanteriet, kavalleriet och artilleriet, militärbefälet på Gottland, överstelöjtnanter och majorer vid de sex fördelningskavalleriregementena, artilleriets fabriker och tyganstalter, fortifikationen, ingenjörkårerna och fälttelegrafkåren, officerare och underofficerare med vederlikar vid trängen, trängkårerna, intendenturkåren samt garnisonssjukhusen i Stockholm, å Karlsborg och i Boden (se Bil. 1—70) — minskat ordinarie förslagsanslaget till avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl., nu 21,975,000 kronor, med 2,000 kronor till 21,973,000 kronor;

dels medgivit, att uppkommande besparingar å de för manskapets avlöning i vederbörande truppförbandsstater uppförda medel må, efter Eders Kungl. Maj:ts beprövande, under år 1921 användas för anställande av furirer av andra klassen utöver det antal, som i staten för vederbörligt regemente finnes angivet;

dels medgivit, att högst 4 kvinnliga elever må anställas vid vart och ett av arméns garnisonssjukhus samt militärsjukhusen i Skövde och Visby mot ersättning av fri bostad med värme och lyse samt kost och tvätt i likhet med övrig sköterskepersonal, ävensom att härav föranledda kostnader må gäldas från de anslag, varifrån motsvarande kostnader för sjukhusens ordinarie sjuksköterskepersonal bestridas;

dels medgivit, att tillfällig förhöjning i dagavlöningen må under år 1921 utbetalas till nedannämnda manskap vid armén med följande belopp, nämligen:

till furir av 1. och 2. klassen (likställd beställningsman, musikfurir av 2. klassen, förrådsvaktmästare) med 50 öre; till korpral (konstapel, likställd beställningsman, musikkorpral, musikkonstapel samt korpral, indelt) med 35 öre; till vicekorpral (likställd beställningsman, musikvicekorpral, musikvicekonstapel samt vicekorpral, indelt) med 20 öre; till menig beställningsman (menigt musikmanskap samt menig beställningsman, indelt) med 20 öre; och till menig volontär (menig, indelt) med 30 öre;

dels medgivit, att kostnaderna för berörda förhöjning i dagavlöningen må bestridas från anslaget till avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl.;

dels medgivit, att från anslaget till avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl. må under år 1921, i huvudsaklig överensstämmelse med de i kungl. breven den 31 december 1918 angivna grunder, utbetalas rekapitulationspremier till fast anställt manskap i armén, som tager förnyad anställning, ävensom anställningspremier till f. d. fast anställt manskap vid armén, som tager annan fast anställning än som musikvolontär vid samma truppslag, vid vilket vederbörande förut genomgått fullständig soldatutbildning;

dels medgivit, att uppkommande besparingar i de för sjukvårdsmanskapets avlöning i vederbörande truppförbandsstater uppförda medel må, efter Eders Kungl. Maj:ts beprövande, under åren 1920 och 1921 användas för beredande av fyllnad till furirs av första klassen löneförmåner åt sjukvårdsfurirer av andra klassen, som visa sig därav förtjänta;

dels ock medgivit, att till bataljonsläkare vid fältläkarkåren och läkare på reservstat, vilka åtaga sig att fullgöra tjänst vid armén å tid, varunder de icke författningsenligt äro tjänstgöringsskyldiga, må utbetalas ersättning med belopp, som Eders Kungl. Maj:t med hänsyn till föreliggande omständigheter äger bestämma.

6:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 3) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, till beredande, i enlighet med de i statsrådsprotokollet över finansärenden den 7 januari 1920 angivna grunder, av *extra lönetillägg* åt vissa betjante, som åtnjuta avlöning från fjärde huvudtitelns medel, å extra stat för år 1921 anvisat ett förslagsanslag av 125 kronor.

7:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 4) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, för beredande av *ökade arvoden åt lärarpersonalen vid skjutskolan för infanteriet och kavalleriet* å extra stat för år 1921 anvisat ett förslagsanslag, högst, 4,300 kronor.

8:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 5) att för utbetalande av tillägg till dagavlöning åt indelt manskap under tjänstgöring i egenskap av underbefäl, instruktör eller beställningsman vid skolor och övningar utom vanliga repetitionsövningar å extra stat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag av 96,600 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen för utbetalande av *tillägg till dagavlöning åt indelt manskap* under tjänstgöring i egenskap av underbefäl, instruktör eller beställningsman vid skolor och övningar utom vanliga repetitionsövningar å extra stat för år 1921 anvisat ett förslagsanslag av 96,600 kronor.

9:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 6) att för tilldelande av mötesbidrag åt vissa officerare och underofficerare jämte vederlikar å extra stat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag av 35,000 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen för tilldelande av *mötesbidrag* åt vissa officerare och underofficerare jämte vederlikar å extra stat för år 1921 anvisat ett förslagsanslag av 35,000 kronor.

10:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 7) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, för beredande av *provisoriskt avlöningstillägg åt officerare m. fl. vid till Boden förlagda truppförband och formationer* å extra stat för år 1921 anvisat ett förslagsanslag av 67,600 kronor.

11:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse anmäler, har riksdagen *till tillfällig löneförbättring under år 1921 för viss personal vid armén* å extra stat för år 1921 beviljat ett förslagsanslag av 5,540,000 kronor.

12:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 9) har riksdagen

dels i riksstaten för år 1921 uppfört ordinarie reservationsanslaget till rekryteringskostnader med oförändrat belopp eller 810,950 kronor,

dels ock medgivit, att från den under förevarande anslag upptagna posten till anställnings- och avskedspremier må till värnpliktig, som under utbildningsåret 1919—1920 genomgått fullständig soldatutbildning och under år 1921 vinner annan fast anställning än som musikvolontär vid samma truppslag, där soldatutbildningen ägt rum, utbetalas anställningspremie efter samma grunder, som gälla beträffande dylik premies utbetalande till värnpliktig, vilken under pågående tjänstgöring tager sådan anställning.

13:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 10) att, med godkännande av vid statsrådsprotokollet den 7 januari 1920 fogade förslag till stater för officerare och underofficerare å reservstat vid armén samt för fältläkarkårens reservstat öka ordinarie förslagsanslaget till arméns reservstater, nu 462,000 kronor, med 20,300 kronor till 482,300 kronor.

Då riksdagen icke funnit anledning till erinran mot vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit, har riksdagen, med godkännande av vid statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden den 7 januari 1920 fogade förslag till stater för officerare och underofficerare å reservstat vid armén samt för fältläkarkårens reservstat ökat ordinarie förslagsanslaget till arméns reservstater, nu 462,000 kronor, med 20,300 kronor till 482,300 kronor.

14:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 11) att för bestridande av kostnaderna för den av 1918 års riksdag beslutade tillfälliga höjning av de enligt resereglementet samt reglementet för arméns avlöning under fred utgående dagtraktamentena å extra stat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag av 300,000 kronor.

Under erinran om att innevarande års riksdag medgivit en ytterligare förhöjning av ifrågavarande traktamenten, vilken förhöjning även skall bestridas av detta anslag, får riksdagen anmäla, att riksdagen i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag för bestridande av kostnaderna för tillfällig höjning av de enligt resereglementet samt reglementet för arméns avlöning under fred utgående dagtraktamentena å extra stat för år 1921 anvisat ett förslagsanslag av 300,000 kronor.

15:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 12) att öka ordinarie förslagsanslaget till flyttningsersättning, nu 46,500 kronor, med 53,500 kronor till 100,000 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen ökat ordinarie förslagsanslaget till flyttningsersättning, nu 46,500 kronor, med 53,500 kronor till 100,000 kronor.

16:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 13) att öka ordinarie reservationsanslaget till resestipendier, nu 28,500 kronor, med 3,000 kronor till 31,500 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har ökat ordinarie reservationsanslaget till resestipendier, nu 28,500 kronor, med 3,000 kronor till 31,500 kronor.

B. De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning.

17:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 14) att minska ordinarie förslagsanslaget till penningbidrag och penningtillskott, nu 6,218,000 kronor, med, i jämnt krontal, 937,020 kronor till 5,280,980 kronor.

Vid beräkningen av antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga under år 1921 har departementschefen utgått från att samma inskränkningar i utbildningstiden, som beträffande 1919 års värnpliktsklass beslutats av 1919 års urtima riksdag, skulle äga rum i fråga om 1920 års klass. En dylik inskränkning i utbildningstiden har beräknats kunna nedbringa antalet tjänstgöringsdagar med i runt tal 3,800,000 till 9,892,359 dagar.

Med utgångspunkt från denna beräkningsgrund har medelsbehovet under anslaget upptagits med följande belopp:

penningbidrag	kronor 5,200,479: 50
penningtillskott	» 80,500: —
	<hr/>
	Summa kronor 5,280,979: 50

Då någon framställning rörande inskränkning i utbildningstiden för 1920 års klass ännu vid tiden för ärendets behandling i riksdagen icke blivit av Eders Kungl. Maj:t förelagd riksdagen och på grund härav några uppgifter, som kunnat läggas till grund för en mera tillförlitlig beräkning av antalet tjänstgöringsdagar år 1921, icke stått riksdagen till buds, har riksdagen saknat anledning frångå den av departementschefen gjorda uppskattningen av tjänstgöringsdagarnas antal. Riksdagen har följaktligen såväl beträffande detta anslag som övriga här nedan behandlade anslag, vilkas belopp bestämmas i förhållande till antalet tjänstgöringsdagar, ansett sig böra utgå från ett antal av 9,892,359 dagar.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen minskat ordinarie förslagsanslaget till penningbidrag och penningtillskott, nu 6,218,000 kronor, med i jämnt krontal 937,020 kronor till 5,280,980 kronor.

18:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 15) att minska ordinarie förslagsanslaget till understöd åt vissa värnpliktigas familjer, nu 740,600 kronor, med 119,300 kronor till 621,300 kronor.

Riksdagen har i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag minskat ordinarie förslagsanslaget till understöd åt vissa värnpliktigas familjer, nu 740,600 kronor, med 119,300 kronor till 621,300 kronor.

C. Undervisning, understöd, expenser m. m.

19:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 16) att öka ordinarie reservationsanslaget till undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser, nu 547,621 kronor, med i jämnt krontal 32,047 kronor till 579,668 kronor.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot det sätt, varpå anslaget beräknats, har ökat ordinarie reservationsanslaget till undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser, nu 547,621 kronor, med i jämnt krontal 32,047 kronor till 579,668 kronor.

20:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 17) att för bestridande av vissa merkostnader vid skjutskolan för infanteriet och kavalleriet å extra stat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 21,300 kronor.

Ifrågavarande belopp har av Eders Kungl. Maj:t ansetts erforderligt såväl för innevarande år som för år 1921.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot det å 1921 års stat föreslagna beloppet, får, under erinran att det för innevarande år avsedda anslaget redan av riksdagen beviljats å tilläggsstat för samma år, anmäla, att riksdagen för bestridande av vissa *merkostnader vid skjutskolan för infanteriet och kavalleriet* å extra stat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 21,300 kronor.

21:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 18) att dels för anordnande av vissa utbildningskurser vid skjutskolan för infanteriet och kavalleriet å extra stat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 46,070 kronor, dels ock medgiva, att för nyss angivna ändamål jämväl må tagas i anspråk ett belopp av 14,280 kronor av det för anordnande av vissa utbildningskurser vid skjutskolan för infanteriet och kavalleriet å extra stat för år 1919 beviljade reservationsanslag av 51,800 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen dels för anordnande av *vissa utbildningskurser vid skjutskolan för infanteriet och kavalleriet* å extra stat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 46,070 kronor,

dels ock medgivit, att för nyss angivna ändamål jämväl må tagas i anspråk ett belopp av 14,280 kronor av det för anordnande av vissa

utbildningskurser vid skjutskolan för infanteriet och kavalleriet å extra stat för år 1919 beviljade reservationsanslag av 51,800 kronor.

22:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 19) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, till bestridande av *vissa kostnader för krigsskolans verksamhet* å extra stat för år 1921 anvisat ett förslagsanslag, högst, 55,000 kronor.

23:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 20) att dels till det frivilliga skytteväsendets befrämjande å extra stat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 1,472,000 kronor;

dels medgiva, att av detta anslag ett belopp av 880,000 kronor, motsvarande ammunitionsbidraget till äldre anslagsberättigade skyttar, ställes till förfogande av arméförvaltningens artilleridepartement för anskaffning av mobiliseringsammunition, mot det att departementet till skytteförbundens överstyrelse utlämnar 8,800,000 skarpladdade patroner m/94, med skyldighet för överstyrelsen att återställa tomhylsor och laddramar, svarande mot 75 procent av det utlämnade antalet patroner, dock med rätt för Eders Kungl. Maj:t att, därest förhållandena skulle sådant påkalla, till överstyrelsen kontant utbetala sistnämnda belopp;

dels ock medgiva, att till den vid skytteförbundens överstyrelses expedition anställda personalen, med undantag av kassaförvaltaren, må från förefintliga reservationer under extra anslaget till det frivilliga skytteväsendets befrämjande under år 1920 utbetalas dyrtidstillägg enligt de grunder, som för samma år äro eller kunna varda bestämda i fråga om dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran i fråga om detta anslags beräkning, har ansett sig böra bevilja det äskade anslagsbeloppet, vilket med 154,000 kronor understiger det för innevarande år beviljade anslaget.

Den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna nedsättningen av procenttalet återlämnade patronhylsor från 90 till 75 har riksdagen ej velat motsätta sig.

Jämväl i övrigt anser sig riksdagen böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen dels till det *frivilliga skytteväsendets befrämjande* å extra stat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 1,472,000 kronor;

dels medgivit, att av detta anslag ett belopp av 880,000 kronor, motsvarande ammunitionsbidraget till äldre anslagsberättigade skyttar, ställes till förfogande av arméförvaltningens artilleridepartement för an-

skaffning av mobiliseringsammuniton, mot det att departementet till skytteförbundens överstyrelse utlämnar 8,800,000 skarpladdade patroner m/94, med skyldighet för överstyrelsen att återställa tomhylsor och laddramar, svarande mot 75 procent av det utlämnade antalet patroner, dock med rätt för Eders Kungl. Maj:t att, därest förhållandena skulle sådant påkalla, till överstyrelsen kontant utbetala sistnämnda belopp;

dels ock medgivit, att till den vid skytteförbundens överstyrelses expedition anställda personalen, med undantag av kassaförvaltaren, må från förefintliga reservationer under extra anslaget till det frivilliga skytteväsendets befrämjande under år 1920 utbetalas dyrtidstillägg enligt de grunder, som för samma år äro eller kunna varda bestämda i fråga om dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.

24:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 21) att för understödjande av soldathemsverksamhet vid arméns truppförband å extra stat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 10,000 kronor.

Riksdagen har velat erinra om, att utredning för närvarande pågår och inom den närmaste tiden kan väntas bliva slutförd rörande de värnpliktigas andliga vård. Av denna utrednings resultat beror, huruvida ifrågavarande anslag för framtiden bliver erforderligt.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, för understödjande av *soldathemsverksamhet* vid arméns truppförband å extra stat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 10,000 kronor.

25:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 22) att öka ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m., nu 295,758 kronor, med 1,852 kronor till 297,610 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen ökat ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m., nu 295,758 kronor, med 1,852 kronor till 297,610 kronor.

26:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 23) att minska ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier m. m. vid truppförbanden, nu 155,175 kronor, med 4,000 kronor till 151,175 kronor.

Under erinran om att den föreslagna anslagsminskningen är föranledd av att hyreskostnaderna för expeditjonslokaler vid vissa truppförband kunnat reduceras genom att de nya kasernetablissemangen för truppförbanden i fråga ansetts kunna under år 1921 tagas i bruk, får riksdagen anmäla, att riksdagen minskat ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier m. m. vid truppförbanden, nu 155,175 kronor, med 4,000 kronor till 151,175 kronor.

27:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 24) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, till bestridande av kostnader för *vissa arbeten å mobiliseringsverket* å extra stat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 28,700 kronor.

D. Förplägnad, intendenturmateriel, remontering, övningar m. m.

28:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 25) att minska ordinarie förslagsanslaget till mathållning, nu 9,084,000 kronor, med i jämnt krontal 1,294,585 kronor till 7,789,415 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts under denna punkt upptagna förslag har riksdagen minskat ordinarie förslagsanslaget till mathållning, nu 9,084,000 kronor, med i jämnt krontal 1,294,585 kronor till 7,789,415 kronor.

29:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 26) att minska ordinarie reservationsanslaget till munderingsutrustning, nu 5,276,611 kronor, med i jämnt krontal 708,613 kronor till 4,567,998 kronor.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot beräkningen av ifrågavarande ordinarie anslag, har minskat ordinarie reservationsanslaget till munderingsutrustning, nu 5,276,611 kronor, med i jämnt krontal 708,613 kronor till 4,567,998 kronor.

30:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 27) att minska ordinarie reservationsanslaget till kasernutredning, intendenturfordon m. m., nu 1,621,404 kronor, med i jämnt krontal 172,293 kronor till 1,449,111 kronor.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot beräkningen av förevarande anslag, har minskat ordinarie reservationsanslaget till kasernutredning, intendenturfordon m. m., nu 1,621,404 kronor, med i jämnt krontal 172,293 kronor till 1,449,111 kronor.

31:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 28) har riksdagen av det för anskaffning av *överdrag till filter* utav 1918 års riksdag beviljade anslag, 880,000 kronor, å extra stat för år 1921 såsom reservationsanslag anvisat ett belopp av 220,000 kronor.

32:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 29) har riksdagen av det för anskaffande av *intendentur-utrustning åt landstormen* utav 1918 års riksdag beviljade anslag,

1,755,800 kronor, å extra stat för år 1921 såsom reservationsanslag anvisat ett belopp av 200,000 kronor.

33:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 30) att för inköp av inventarier till Svea ingenjörkårs nya kasernetablissemang å extra stat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 80,000 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har för inköp av *inventarier till Svea ingenjörkårs nya kasernetablissemang* å extra stat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 80,000 kronor.

34:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 31) att minska ordinarie reservationsanslaget till remontering, nu 884,880 kronor, med 81,186 kronor till 803,694 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen minskat ordinarie reservationsanslaget till remontering, nu 884,880 kronor, med 418,130 kronor till 466,750 kronor.

35:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 32) att öka ordinarie förslagsanslaget till furagering, nu 4,573,838 kronor, med 31,866 kronor till 4,605,704 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen ökat ordinarie förslagsanslaget till furagering, nu 4,573,838 kronor, med 31,866 kronor till 4,605,704 kronor.

36:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 33) har riksdagen, som velat framhålla, att frågan om premiering av lastautomobiler och beviljande av årliga anslag därför enligt riksdagens mening bör underkastas förnyad prövning, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, dels i riksstaten för år 1921 upptagit ordinarie reservationsanslaget till premiering av lastautomobiler med oförändrat belopp, 40,000 kronor, dels ock medgivit, att å samma anslag under år 1921 uppkommande behållningar må användas till inköp för arméns räkning av lastautomobiler ävensom till anordnande av för dessa erforderliga garageutrymmen.

37:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 34) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, för *drift och underhåll av personautomobiler* å extra stat för år 1921 anvisat ett förslagsanslag av 66,000 kronor.

38:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 35) att öka ordinarie reservationsanslaget till truppförbandens övningar, nu 2,089,459 kronor, med 9,004 kronor till 2,098,463 kronor.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot beräkningen av förevarande ordinarie anslag, har ökat ordinarie reservationsanslaget

till truppförbandens övningar, nu 2,089,459 kronor, med 9,004 kronor till 2,098,463 kronor.

39:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 36) att för anordnande av vinterrekrytskolor vid vissa icke kasernerade infanteriregementen å extra stat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag av 57,000 kronor.

Av utredningen beträffande detta anslag framgår, att kostnaderna, vilka för år 1920 upptagits till 224,100 kronor, nu beräknats på följande sätt:

för första arméfördelningen:		
lokalhyror vid Södra skånska infanteriregementet i		
Lund.....	kronor 35,533: 72
för andra arméfördelningen:		
transportkostnader vid Andra liv-		
grenadjärregementet	kronor 1,500: —
för iordningställande av förut an-		
vända lokaler.....	» 20,000: —	» 21,500: —
		<hr/>
		Summa kronor 57,033: 72

eller i runt tal 57,000 kronor.

Med hänsyn till de höga kostnaderna för lokalhyror för Södra skånska infanteriregementet har det syntts riksdagen nödvändigt, att frågan om förläggning av regementets skolor till Revingehed, vilken förläggning visserligen av de militära myndigheterna enligt vad utredningen i ärendet giver vid handen avstyrkts, underkastas förnyat övervägande.

Riksdagen har dock för närvarande ansett sig böra bevilja det åskade anslaget och får anmäla, att riksdagen för anordnande av *vinterrekrytskolor* vid vissa icke kasernerade infanteriregementen å extra stat för år 1921 anvisat ett förslagsanslag av 57,000 kronor.

40:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 37) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, *till förhyrande av sjötransportmateriel för Karlskrona och Vaxholms grenadjärregementens övningar* å extra stat för år 1921 anvisat ett förslagsanslag, högst, 100,000 kronor.

41:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen att å riksstaten för år 1921 upptaga ordinarie reservationsanslaget till fält- och fälttjänstövningar med oförändrat belopp, 640,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen beslutat, att ordinarie reservationsanslaget till fält- och fälttjänstövningar skall ur riksstaten för år 1921 utslutas.

42:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 38) att för anordnande av flygövningar å extra stat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 232,700 kronor.

Riksdagen, vars vederbörande utskott tagit del av till ärendet hörande hemliga handlingar, har med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag för anordnande av *flygövningar* å extra stat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 232,700 kronor.

E. Sjukvård m. m.

43:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 39) att minska ordinarie reservationsanslaget till sjuk- och veterinärvård m. m., nu 682,501 kronor, med, i jämt krontal, 20,291 kronor till 662,210 kronor.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran i fråga om beräkningen av förevarande ordinarie anslag, har minskat ordinarie reservationsanslaget till sjuk- och veterinärvård m. m., nu 682,501 kronor, med 20,291 kronor till 662,210 kronor.

44:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 40) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, för bestridande av kostnaderna för *arméns bakteriologiska laboratorium* å extra stat för år 1921 anvisat ett förslagsanslag av 8,000 kronor.

45:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 41) att för anskaffande av sjukhusinventarier m. m. å extra stat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 33,600 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har för anskaffande av *sjukhusinventarier m. m.* å extra stat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 33,600 kronor.

46:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 42) att för uppförande av en desinfektionsanstalt i Boden å extra stat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 75,000 kronor.

Riksdagen, vars vederbörande utskott inhämtat, att desinfektionsanstalten kan vid inträffande epidemier avses jämväl för den civila befolkningens behov, har för uppförande av en *desinfektionsanstalt i Boden* å extra stat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 75,000 kronor.

47:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 43) att för uppförande av nya sjukhus vid armén bevilja ett anslag av 559,126 kronor samt därav å extra stat för år 1921 såsom reservationsanslag anvisa ett belopp av 200,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen av det utav innevarande års riksdag för uppförande av *nya sjukhus vid armén* beviljade anslaget, 559,126 kronor, å extra stat för år 1921 såsom reservationsanslag anvisat ett belopp av 279,563 kronor.

48:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 44) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, till befrämjande av det *frivilliga sjukvårdsväsendet i krig* å extra stat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 10,000 kronor.

49:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 45) att, i avvaktan på den proposition, som kunde komma att avlätas angående disponerande för arméns räkning av visst antal sängplatser å länslasarettet i Umeå, tillsvidare under fjärde huvudtiteln å extra stat för år 1920 beräkna ett reservationsanslag av 145,800 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten, den 20 februari 1920 dagtecknad proposition (nr 139), under återopande av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Eders Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med de i statsrådsprotokollet angivna grunder sluta avtal med Västerbottens läns landsting angående disponerande för arméns räkning av aderton sängplatser å länslasarettet i Umeå, dels ock såsom bidrag till förenämnda landsting för vidtagande av härav påkallad utvidgning av ifrågavarande länslasarett å extra stat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 145,800 kronor.

Riksdagen har funnit den föreslagna uppgörelsen vara för staten fördelaktig samt ägnad att bereda armén tillhörande sjuka i Umeå bästa möjliga vård. Riksdagen har därför icke tvekat att bifalla det framlagda förslaget.

På grund av vad riksdagen sålunda anført, har riksdagen dels bemyndigat Eders Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med de i statsrådsprotokollet angivna grunder sluta avtal med Västerbottens läns landsting angående *disponerande för arméns räkning av aderton sängplatser å länslasarettet i Umeå*, dels ock såsom bidrag till förenämnda landsting för vidtagande av härav påkallad utvidgning av ifrågavarande länslasarett å extra stat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 145,800 kronor.

F. Vapen och ammunition.

50:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 46) att minska ordinarie reservationsanslaget till vapen och ammunition m. m., nu 3,541,711 kronor, med 29,128 kronor till 3,512,583 kronor.

Under erinran om att den föreslagna minskningen av detta anslag är föranledd av att antalet tjänstgöringsdagar för år 1921 beräknats lägre än för innevarande år, får riksdagen anmäla, att riksdagen i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag minskat ordinarie reservationsanslaget till vapen och ammunition m. m., nu 3,541,711 kronor, med 29,128 kronor till 3,512,583 kronor.

51:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 47) får riksdagen, med erinran att Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag står i överensstämmelse med den för riksdagen tidigare framlagda planen rörande anskaffning av handvapen och kulsprutemateriel åren 1919—1922, anmäla, att riksdagen av det utav 1918 års riksdag för *fortsatt anskaffning av handvapen och kulsprutemateriel* beviljade anslaget, 5,237,400 kronor, å extra stat för år 1921 såsom reservationsanslag anvisat ett belopp av 900,000 kronor.

52:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 48) att för säkerställande av driften vid ammunitionsfabriken och Åkers krutbruk å extra stat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag av högst 2,943,000 kronor.

Då det enligt riksdagens mening för vinnande av ett ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande resultat av verksamheten vid ammunitionsfabriken och Åkers krutbruk är av vikt, att en kontinuerlig drift i den omfattning, som av Eders Kungl. Maj:t ifrågasatts, därstädes uppehålls, har riksdagen ansett sig böra bevilja för ändamålet erforderliga medel.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen för *säkerställande av driften vid ammunitionsfabriken och Åkers krutbruk* å extra stat för år 1921 anvisat ett förslagsanslag, högst, 2,943,000 kronor.

53:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 49) att till övningar med viss teknisk utrustning å extra stat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 60,000 kronor.

Det torde, enligt vad departementschefen anfört, icke kunna bestridas, att övningar med särskilt för ställningskriget avsedda tekniska stridsmedel måste vara av mycket stor betydelse. Huru övningstiden

för de värnpliktiga än kunde komma att bestämmas borde därför övningar med s. k. teknisk utrustning ingå i utbildningsprogrammen. Då det med hänsyn till den allmänna revisionen av vårt försvarsväsende vore av vikt, att en på praktiska försök vid truppförbanden grundad erfarenhet vunnes rörande det lämpligaste sättet för dylika övningars anordnande och bedrivande, hade departementschefen ansett, att framställning nu bör göras om anvisande av för ändamålet erforderliga medel, beräknade till 60,000 kronor.

Med hänsyn till vad departementschefen anfört, har riksdagen ansett sig böra bevilja det äskade anslaget.

Riksdagen för alltså anmäla, att riksdagen till *övningar med viss teknisk utrustning* å extra stat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 60,000 kronor.

G. Byggnader och ingenjörmateriel.

54:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 50) att öka ordinarie reservationsanslaget till byggnader, övningsfält och skjutbanor, nu 1,842,645 kronor med 108,195 till 1,950,840 kronor.

Då riksdagen icke funnit anledning till eriuran mot vad sålunda föreslagits, har riksdagen ökat ordinarie reservationsanslaget till byggnader, övningsfält och skjutbanor, nu 1,842,645 kronor med 108,195 kronor till 1,950,840 kronor.

55:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 51) att till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till byggnader, övningsfält och skjutbanor å extra stat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag av högst 1,950,840 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till byggnader, övningsfält och skjutbanor* å extra stat för år 1921 anvisat ett förslagsanslag, högst, 1,950,840 kronor.

56:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 20) anmält, har riksdagen för *fullföljande av arbetena å de utav 1906 års riksdag beslutade kasernetablissemang för femton infanteriregementen* å extra stat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 4,810,500 kronor.

57:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 53) dels för bestridande av uppkommande merkostnader för vissa i samband med 1914 års härordning beslutade byggnadsföretag vid armén å extra stat för år 1921 bevilja ett förslagsanslag av högst 1,255,300 kronor, dels ock för-

klara, att nämnda belopp skall tillsvidare utgå av tillfälliga lånemedel för att sedermera ersättas av lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål eller annan fond, dit köpeskillingarna för nu till lantförsvaret anslagna fastigheter, vilka med riksdagens samtycke försäljas, kunna komma att inflyta.

I skrivelse den 14 april 1920 har statsrådet och chefen för lantförsvarsdepartementet meddelat riksdagens vederbörande utskott, att merkostnaderna för fullbordande av Svea ingenjörkårs kasernetablissemang numera måste beräknas uppgå till 500,000 å 600,000 kronor utöver här ovan angiven summa.

Vid det förhållande att innevarande års anslag för bestridande av ifrågavarande merkostnader är av förslagsanslags natur, och då någon exakt uppgift å merkostnaderna icke stått till buds, har riksdagen icke ansett sig böra vidtaga någon höjning av 1921 års anslag av nu nämnd orsak.

Riksdagen har i övrigt icke funnit anledning till erinran mot beräkningen av förevarande merkostnader eller mot sättet för täckande av desamma.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen

dels för bestridande av uppkommande *merkostnader för vissa i samband med 1914 års härordning beslutade byggnadsföretag vid armén* å extra stat för år 1921 beviljat ett förslagsanslag, högst, 1,255,300 kronor,

dels ock förklarar, att nämnda belopp skall tillsvidare utgå av tillfälliga lånemedel för att sedermera ersättas av lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål eller annan fond, dit köpeskillingarna för nu till lantförsvaret anslagna fastigheter, vilka med riksdagens samtycke försäljas, kunna komma att inflyta.

58:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 54) att för bestridande av merkostnader för vissa efter antagandet av 1914 års härordning beslutade byggnadsföretag vid armén å extra stat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag av högst 834,650 kronor.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen för bestridande av *merkostnader för vissa efter antagandet av 1914 års härordning beslutade byggnadsföretag vid armén* å extra stat för år 1921 anvisat ett förslagsanslag, högst, 834,650 kronor.

59:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 55) har riksdagen för *underhåll av maskinella anordningar vid vätgasverket i*

Boden å extra stat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 4,200 kronor.

60:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 56) har riksdagen för *inköp av soldathemmet vid Västerbottens regemente* å extra stat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 15,000 kronor.

61:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 57) att för inledande av elektrisk belysning i arrestlokalerna inom vissa kasernetablissemang å extra stat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 34,500 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen för inledande av *elektrisk belysning i arrestlokalerna inom vissa kasernetablissemang* å extra stat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 34,500 kronor.

62:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 58) att för inlösen till staten av elektriska belysningsanordningar i vissa underofficersbostäder å extra stat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 36,650 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen för *inlösen till staten av elektriska belysningsanordningar i vissa underofficersbostäder* å extra stat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 36,650 kronor.

63:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 59) har riksdagen till *förstärkning av uppvärmningsanläggningarna inom Göta artilleriregementes kasernetablissemang* å extra stat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 80,000 kronor.

64:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 60) att för införande av centraluppvärmning i vaktpaviljongerna vid Norrlands dragonregemente å extra stat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 16,000 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har för införande av *centraluppvärmning i vaktpaviljongerna vid Norrlands dragonregemente* å extra stat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 16,000 kronor.

65:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 61) att för uppförande av särskilda byggnader för förvaring av bensin, oljor och sprängmedel vid flygetablissemang å Malmen å extra stat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 35,750 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen för uppförande av särskilda byggnader för förvaring av bensin, oljor och sprängmedel vid *flygetablissemang å Malmen* å extra stat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 35,750 kronor

66:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 62) att för vidtagande av förbättringar å vissa provisoriska kulspruteskjutbanor å extra stat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 46,000 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen för vidtagande av *förbättringar å vissa provisoriska kulspruteskjutbanor* å extra stat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 46,000 kronor.

67:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 63) att för utförande av ny uppvärmningsanläggning vid Kronprinsens husarregementes kasernetablissemang å extra stat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 70,000 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen för utförande av *ny uppvärmningsanläggning vid Kronprinsens husarregementes kasernetablissemang* å extra stat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 70,000 kronor.

68:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 64) att för konservering av viss del utav Varbergs f. d. fästning å extra stat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 30,325 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen för *konservering av viss del utav Varbergs f. d. fästning* å extra stat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 30,325 kronor.

69:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 65) har riksdagen av det för *komplettering av viss ingenjörmateriel* utav 1918 års riksdag beviljade anslaget, 366,200 kronor, å extra stat för år 1921 såsom reservationsanslag anvisat ett belopp av 63,000 kronor.

70:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 66) har riksdagen av det utav 1919 års lagtima riksdag för anskaffning av *viss ingenjörmateriel för infanteriet* beviljade anslaget, 70,000 kronor, å extra stat för år 1921 såsom reservationsanslag anvisat återstoden, 35,000 kronor.

71:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 67) att till underhåll av flygmaterielen å extra stat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 493,090 kronor.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot det sätt, varpå anslaget beräknats, har till *underhåll av flygmaterielen* å extra stat för år 1921 anvisat ett reservationsanslag av 493,090 kronor.

H. Diverse.

72:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen minskat ordinarie förslagsanslaget till ersättning för rustning och rotering, nu 425,000 kronor, med 25,000 kronor till 400,000 kronor.

73:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, för beredande av semester åt vid lantförsvaret anställda arbetare å extra stat för år 1921 anvisat ett förslagsanslag av 100,000 kronor.

74:o) Under återopande av punkt 70 i statsrådsprotokollet rörande lantförsvarsärenden den 7 januari 1920 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för bestridande av under år 1921 eventuellt uppkommande dyrtidskostnader vid armén å riksstaten för nämnda år utom huvudtitlarna såsom förslagsanslag, högst, avsätta ett belopp av 18,000,000 kronor.

Samtliga under huvudtiteln upptagna ordinarie underhålls- och övningsanslag äro beräknade efter de före kristidens inträde rådande prisförhållandena. På grund av den avsevärda prisstegring, som under de senaste åren inträffat på alla områden och som med all sannolikhet komme att göra sig gällande jämväl under år 1921, måste man, enligt departementschefens mening, räkna med, att särskilda förstärkningsanslag, utöver dem, som upptagits i riksdagens förevarande skrivelse, komma att erfordras för år 1921 i likhet med vad fallet är för innevarande år.

De belopp, som för år 1921 skulle såsom förstärkning av nedanstående ordinarie anslag erfordras, framgå av följande sammanställning:

Anslaget till undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser	kronor	76,500: —
Anslaget till skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m.	»	161,900: —
Anslaget till skrivmaterialier m. m. vid truppförbanden	»	148,525: —
Anslaget till mathållning	»	7,789,415: —
» » munderingsutrustning	»	2,348,910: —
» » kasernutredning, intendenturfordon m. m.	»	129,825: —
Anslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt vid truppförbanden	»	1,700,000: —
Anslaget till reparation	»	155,000: —
» » furagering	»	4,302,266: —
» » truppförbandens övningar	»	800,000: —
» » sjuk- och veterinärvård m. m.	»	274,709: —
» » ingenjörmateriel	»	103,920: —

Tillhopa kronor 17,990,970: —

Då departementschefen ansett, att särskilda förstärkningsanslag i förevarande fall icke nu böra äskas, har i stället framställning gjorts om avsättning å riksstaten av en mot de sålunda beräknade förstärkningsanslagen svarande summa, i avrundat tal 18,000,000 kronor.

Detta belopp är i förslaget till riksstat för år 1921 upptaget å en särskild huvudtitel, nr XVI »dyrtidskostnader vid armén».

Riksdagen, som funnit det föreslagna förfaringssättet ändamålsenligt med hänsyn till svårigheterna att kunna på grund av rådande osäkra prisförhållanden för närvarande någorlunda exakt beräkna de å ifrågasatta ordinarie anslag erforderliga förstärkningsbeloppen, har icke funnit anledning till erinran mot den ifrågasatta avsättningen, men har givetvis icke ingått i någon granskning av de här ovan upptagna särskilda posterna.

I särskild skrivelse (nr 380) denna dag har riksdagen anmält sitt i detta ärende fattade beslut.

75:o) Beträffande de i nu gällande riksstat under fjärde huvudtiteln uppförda ordinarie anslag, som icke här ovan särskilt omnämnts, har någon förändring icke ifrågasatts, varför riksdagen i riksstaten för 1921 upptagit desamma med oförändrat belopp.

III. Sjöförsvaret.

Marinförvaltningen och marinstaben.

76:o) Eders Kungl. Maj:t har under återopande av punkt 2 i det vid statsverkspropositionen fogade statsrådsprotokollet över sjöförvarsärenden den 7 januari 1920 föreslagit riksdagen att på extra stat för år 1921 bevilja dels till beredande av fyllnad i den i marinförvaltningens stat uppförda anvisningen till vikariatsersättning, arvoden till extra ordinarie tjänstemän och biträden samt renskrivningskostnad m. m. ett förslagsanslag, högst 25,120 kronor; dels ock till anställande av två extra revisorer och en extra föredragande i anmärkningsmål i marinförvaltningen samt till förstärkning jämväl i övrigt av arbetskrafterna å revisions- och bokslutskontoren därstädes ett förslagsanslag, högst 20,850 kronor, därav högst 250 kronor må tagas i anspråk till vikariatsersättning under semester för extra revisorererna.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, på extra stat för år 1921 beviljat dels till

beredande av fyllnad i den i marinförvaltningens stat uppförda anvisningen till vikariatsersättning, arvoden till extra ordinarie tjänstemän och biträden samt renskrivningskostnad m. m. ett förslagsanslag, högst, 25,120 kronor; dels ock till anställande av två extra revisorer och en extra föredragande i anmärkningsmål i marinförvaltningen samt till förstärkning jämväl i övrigt av arbetskrafterna å revisions- och bokslutskontoren därstädes ett förslagsanslag, högst, 20,850 kronor, därav högst 250 kronor må tagas i anspråk till vikariatsersättning under semester för extra revisorerna.

Flottan.

Avlöning, ersättningar m. m.

77:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3) dels att godkänna stater för flottans underofficerskår och för flottans skeppsgossekår av den lydelse, bilagorna nr 3 och 4 vid statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden den 7 januari 1920 utvisa; dels ock att i riksstaten för år 1921 minska ordinarie förslagsanslaget till avlöning för flottans kårer och stater, nu 6,891,120 kronor, med 359,875 kronor till 6,531,245 kronor.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot den av Eders Kungl. Maj:t verkställda beräkningen av förevarande anslag.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen dels godkänt stater för flottans underofficerskår och för flottans skeppsgossekår av den lydelse, bilagorna nr 3 och 4 vid statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden den 7 januari 1920 utvisa; dels ock i riksstaten för år 1921 minskat ordinarie förslagsanslaget till avlöning för flottans kårer och stater, nu 6,891,120 kronor, med 359,875 kronor till 6,531,245 kronor.

78:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 5) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till beredande, i enlighet med de i statsrådsprotokollet över finansärenden den 7 januari 1920 angivna grunder, av *extra lönetillägg* för år 1921 åt en del tjänstemän och betjänte i ämbetsverk, kårer och stater, hörande till sjöförsvaret, på extra stat för år 1921 anvisat såsom förslagsanslag ett belopp av 500 kronor.

79:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6) har riksdagen i riksstaten för år 1921 minskat ordinarie förslagsanslaget till ersättning för rustning och rotering, nu 3,120 kronor, med 330 kronor till 2,790 kronor.

Intendenturen.

80:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 8) att till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerna på extra stat för år 1921 bevilja ett förslagsanslag, högst, 224,000 kronor.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot det sätt, varpå anslagsbehovet för år 1921 beräknats.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerna* på extra stat för år 1921 beviljat ett förslagsanslag, högst, 224,000 kronor.

81:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 10) att till rörelsekapital för marketenteriet vid flottans varv i Stockholm på extra stat för år 1921 bevilja ett reservationsanslag av 10,000 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen till *rörelsekapital för marketenteriet vid flottans varv i Stockholm* på extra stat för år 1921 beviljat ett reservationsanslag av 10,000 kronor.

Nybyggnad och underhåll.

82:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 11) att i riksstaten för år 1921 minska ordinarie reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll, nu 3,195,050 kronor, med 250,000 kronor till 2,945,050 kronor.

På grund av inskränkningar i fartygsrustningar m. m. har Eders Kungl. Maj:t ansett, att anslagsbehovet för år 1921 bör kunna begränsas till 2,945,050 kronor, vilken summa med 250,000 kronor understiger innevarande års anslag.

En förstärkning av anslaget även för år 1921 har emellertid ansetts nödvändig, varför Eders Kungl. Maj:t i sådant hänseende föreslagit, att ett belopp av 589,010 kronor eller 20 % av samma års ordinarie anslag beviljas å extra stat och upptages såsom förslagsanslag, högst.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot vad Eders Kungl. Maj:t i fråga om anslag å 1921 års riksstat föreslagit.

I detta sammanhang har riksdagen velat omnämna, att till riksdagens kännedom kommit, att tillfälle yppat sig att till synnerligen förmånligt pris förvärva ett antal flygmotorer, varav stort behov föreligger. Riksdagen har ansett sig böra uttala, att, för den händelse Eders Kungl.

Maj:t skulle finna önskvärt, att inköp av ifrågavarande motorer sker, riksdagen icke har något att erinra mot att, därest andra medel icke stå till förfogande, från anslaget till oförutsedda utgifter utbetalas erforderligt belopp.

Beträffande det ordinarie anslaget till flottans nybyggnad och underhåll får riksdagen anmäla, att riksdagen i riksstaten för år 1921 minskat ordinarie reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll, nu 3,195,050 kronor, med 250,000 kronor till 2,945,050 kronor.

83:o) Under åberopande av vad riksdagen under närmast föregående punkt anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anslutning till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 12), *till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll* på extra stat för år 1921 beviljat ett förslagsanslag, högst, 589,010 kronor.

84:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 15) att till uppförande av nybyggnad för marketenteri vid flottans station i Karlskrona m. m. på extra stat för år 1921 bevilja ett reservationsanslag av 149,000 kronor.

Vid granskningen av det föreliggande byggnadsförslaget har riksdagen icke kunnat undgå att ställa sig tveksam i fråga om ändamålsenligheten av byggnadsplanen. Härtill kommer, att frågan om anordningar för manskapets trevnad och nöje för närvarande är under utredning. På grund härav och då byggnadskostnaderna även synas riksdagen höga, har riksdagen icke ansett sig för närvarande kunna godkänna Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Riksdagen får alltså anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke av riksdagen bifallits.

85:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 16) att för reparation av portarna till dockorna nr 1 och 3 å flottans varv i Karlskrona på extra stat för år 1921 bevilja ett reservationsanslag av 60,000 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen *för reparation av portarna till dockorna nr 1 och 3 å flottans varv i Karlskrona* på extra stat för år 1921 beviljat ett reservationsanslag av 60,000 kronor.

86:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 17) att för sanitära anordningar vid flottans varv i Karlskrona på extra stat för år 1921 bevilja ett reservationsanslag av 30,000 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra emot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har *för sanitära anordningar vid flottans varv i Karlskrona* på extra stat för år 1921 beviljat ett reservationsanslag av 30,000 kronor.

87:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 18) *dels* för införande av värmeledning i kasern III vid flottans station i Stockholm på extra stat för år 1921 bevilja ett reservationsanslag av 70,000 kronor, *dels* för utvidgning av varmbadinrättningen vid nämnda station på extra stat för år 1921 bevilja ett reservationsanslag av 22,000 kronor, *dels ock* medgiva, att till en ny ångpanneanläggning för matinrättningen vid nämnda station må användas 59,000 kronor av det utav 1911 års riksdag på extra stat beviljade beloppet av 138,000 kronor till nybyggnad för underofficersskola vid stationen.

Riksdagen, som funnit de av Eders Kungl. Maj:t föreslagna åtgärderna av behovet påkallade, får anmäla, att riksdagen

dels för införande av värmeledning i kasern III vid flottans station i Stockholm på extra stat för år 1921 beviljat ett reservationsanslag av 70,000 kronor;

dels för utvidgning av varmbadinrättningen vid nämnda station på extra stat för år 1921 beviljat ett reservationsanslag av 22,000 kronor;'

dels ock medgivit, att till en ny ångpanneanläggning för matinrättningen vid nämnda station må användas 59,000 kronor av det utav 1911 års riksdag på extra stat beviljade beloppet av 138,000 kronor till nybyggnad för underofficersskola vid stationen.

88:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 19) medgiva, att för anordnande av elektrisk belysning i underofficersbostäder å Kastellholmen samt av elektrisk ytterbelysning å nämnda holme må användas ett belopp av 26,000 kronor av å vissa reservationsanslag uppkomna behållningar av 412,630 kronor.

För ifrågavarande ändamål begärde Eders Kungl. Maj:t av 1919 års lagtima riksdag ett anslag av 43,600 kronor. Riksdagen fann emellertid ej skäl bifalla framställningen och anförde såsom skäl härför, bl. a., de höga anläggningskostnaderna.

Det nu äskade beloppet är avsett att kunna bestridas av behållningar, som förefinnas å vissa reservationsanslag och som icke vidare behöva reserveras. Summan av de behållningar, som enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag skulle tagas i anspråk för detta jämte åtskilliga andra här nedan i särskilda punkter behandlade ändamål, utgör 412,630 kronor.

Då kostnaderna för anordnande av elektrisk belysning uti ifrågavarande bostäder numera väsentligt nedgått, har riksdagen icke velat motsätta sig beviljande av medel för detta ändamål.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen medgivit, att för anordnande av elektrisk belysning i underofficersbostäder å Kastellholmen

samt av elektrisk ytterbelysning å nämnda holme må användas ett belopp av 26,000 kronor av å vissa reservationsanslag uppkomna behållningar av 412,630 kronor.

89:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 20) medgiva, att för anskaffning av en motorbåt för torpeddepartementet vid flottans varv i Stockholm må användas ett belopp av 25,000 kronor av å vissa reservationsanslag uppkomna behållningar av 412,630 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag, har riksdagen medgivit, att för anskaffning av en motorbåt för torpeddepartementet vid flottans varv i Stockholm må användas ett belopp av 25,000 kronor av å vissa reservationsanslag uppkomna behållningar av 412,630 kronor.

90:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 21) att av det utav 1919 års riksdag för anläggande av en örlogsdepå vid Härnösand beviljade reservationsanslaget av 1,672,000 kronor på extra stat för år 1921 anvisa återstående, ännu icke anvisade beloppet, 672,000 kronor.

För anläggande av en örlogsdepå vid Härnösand har 1914 års senare riksdag beviljat ett anslag av 1,700,000 kronor, att utgå av värnskattemedel. Riksdagen framhöll därvid, att anläggningarna för örlogsdepån, om den skulle kunna på ett tillfredsställande sätt fylla sitt ändamål, syntes böra redan från början omfatta jämväl en mindre verkstadsanläggning.

Eders Kungl. Maj:t har vidare i proposition den 18 februari 1919 (nr 113) föreslagit, att riksdagen måtte, utöver det av 1914 års senare riksdag för anläggande av omförmälda örlogsdepå beviljade anslaget av 1,700,000 kronor, för arbetets fullföljande i den omfattning, som i propositionen angivits, bevilja ytterligare ett reservationsanslag av 1,672,000 kronor och därav på extra stat för år 1920 anvisa ett belopp av 1,000,000 kronor.

I skrivelse den 14 juni 1919 (nr 5 A) anmälde riksdagen, att riksdagen bifallit det av Eders Kungl. Maj:t i propositionen nr 113 gjorda anslagsäskandet. Riksdagen erinrade därvid att, enligt vad departementschefen framhållit och riksdagens vederbörande utskott dessutom under hand erfarit, utsikter syntes förefinnas för träffande av en uppgörelse rörande utnyttjandet av ifrågavarande dockanläggning; och ansåg riksdagen detta ur statsverkets synpunkt fördelaktigt, varjämte riksdagen framhöll önskvärdheten av, att en sådan uppgörelse inom en nära framtid komme till stånd på för statsverket så förmånliga villkor som möjligt.

Enligt vad departementschefen nu meddelat, har marinförvaltningen i skrivelse den 14 november 1919 anmält, att, efter förda förhandlingar

med aktiebolaget Mohögs mekaniska verkstad samt Härnösands verkstads och varvs aktiebolag, dessa bolag förklarar sig hava för avsikt att söka arrendera ifrågavarande verkstadsanläggning samt anhållit att från lämplig fond erhålla ett lån av 350,000 kronor, avsett att användas till verkstadens maskinella utrustning.

Eders Kungl. Maj:t har nu begärt anvisning av det ännu återstående beloppet å 1919 års anslag eller 672,000 kronor.

Riksdagen, som erfarit, att för verkstadens utrustning beviljats ett lån ur handels- och sjöfartsfonden av 350,000 kronor, har med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag av det utav 1919 års riksdag för anläggande av en *örlogsdepå vid Härnösand* beviljade reservationsanslaget av 1,672,000 kronor på extra stat för år 1921 anvisat återstående, ännu icke anvisade beloppet, 672,000 kronor.

Övningar.

91:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 23) att till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till flottans krigsberedskap och övningar på extra stat för år 1921 bevilja ett förslagsanslag, högst, 805,000 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till flottans krigsberedskap och övningar* på extra stat för år 1921 beviljat ett förslagsanslag, högst, 805,000 kronor.

Artilleribehov.

92:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 26) att för ökning av det medelsvåra artilleriets skottvidder å vissa 1:a klass pansarbåtar må användas ett belopp av 132,000 kronor av förenämnda, å vissa reservationsanslag uppkomna behållningar av 412,630 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen beslutat att för ökning av det medelsvåra artilleriets skottvidder å vissa 1:a klass pansarbåtar må användas ett belopp av 132,000 kronor av förenämnda, å vissa reservationsanslag uppkomna behållningar av 412,630 kronor.

Torped- och gnistsignalväsendet m. m.

93:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 27) att för anskaffning av torpeder på extra stat för år 1921 bevilja ett reservationsanslag av 421,500 kronor.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag. Dock har riksdagen i detta sammanhang velat uttala, att enligt riksdagens mening torpedförlusterna vid flottan äro anmärkningsvärt stora.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen för *anskaffning av torpeder* på extra stat för år 1921 beviljat ett reservationsanslag av 421,500 kronor.

94:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 28) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, till *försök med torped-, gnist- och flygmateriel*, på extra stat för år 1921 beviljat ett reservationsanslag av 50,000 kronor.

Kustartilleriet.

Avlöning.

95:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 30) dels att godkänna stat för kustartilleriets personal av den lydelse, bilagan nr 5 vid statsrådsprotokollet över sjöförsvärenden den 7 januari 1920 utvisar, dels ock att i riksstaten för år 1921 minska ordinarie förslagsanslaget till avlöning för kustartilleriets personal, nu 1,758,435 kronor, med 91,649 kronor till 1,666,786 kronor.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran beträffande förevarande anslags beräkning, får anmäla, att riksdagen

dels godkänt stat för kustartilleriets personal av den lydelse, bilagan nr 5 vid statsrådsprotokollet över sjöförsvärenden den 7 januari 1920 utvisar;

dels ock i riksstaten för år 1921 minskat ordinarie förslagsanslaget till avlöning för kustartilleriets personal nu 1,758,435 kronor med 91,649 kronor till 1,666,786 kronor.

Intendenturen.

96:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 33) att till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till beklädnad åt kustartilleriets manskap på extra stat för år 1921 bevilja ett förslagsanslag, högst, 55,200 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till beklädnad åt kustartilleriets manskap på extra stat för år 1921 beviljat ett förslagsanslag, högst, 55,200 kronor.

Nybyggnad och underhåll.

97:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 35) att i riksstaten för år 1921 höja ordinarie reservationsanslaget till underhåll av kustartilleriets byggnader och materiel, nu 699,500 kronor med 39,050 kronor till 738,550 kronor.

I likhet med vad som för år 1920 ägt rum har till det ordinarie anslaget förstärkning under år 1921 äskats ett extra anslag, uppgående till 20 procent av det ordinarie anslaget slutsumma eller 147,710 kronor.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot det sätt, varpå ifrågavarande anslag jämte förstärkningsanslag beräknats.

Beträffande det ordinarie anslaget, får riksdagen anmäla, att riksdagen i riksstaten för år 1921 höjt ordinarie reservationsanslaget till underhåll av kustartilleriets byggnader och materiel, nu 699,500 kronor, med 39,050 kronor till 738,550 kronor.

98:o) Under återopande av vad riksdagen under närmast föregående punkt anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen i anslutning till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 36) till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till underhåll av kustartilleriets byggnader och materiel på extra stat för år 1921 beviljat ett förslagsanslag, högst, 147,710 kronor.

99:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 37) dels medgiva att, utöver det av 1918 års riksdag till uppförande av officersbyggnad i Vaxholms fästning beviljade anslaget av 234,850 kronor, för omförmälda ändamål må av de å vissa reservationsanslag uppkomna behållningar av 412,630 kronor användas ett belopp av 115,150 kronor;

dels ock till uppförande av underofficersbyggnad i nämnda fästning på extra stat för år 1921 bevilja ett reservationsanslag av 196,000 kronor.

För uppförande av officersbyggnad i Vaxholms fästning erfordras enligt numera verkställda beräkningar, utöver förut av riksdagen beviljat anslag å 234,850 kronor, ytterligare 215,150 kronor. Av sistnämnda belopp har innevarande års riksdag å tilläggsstat för år 1920 beviljat 100,000 kronor. Återstående merkostnadsbeloppet, 115,150 kronor, har av Eders Kungl. Maj:t ansetts kunna bestridas av uppkomna behållningar å vissa reservationsanslag.

Eders Kungl. Maj:t har därjämte äskat ett anslag av 196,000 kronor för uppförande av underofficersbyggnad i fästningen. Förslag om uppförande av en dylik byggnad framlades för 1918 års lagtima riksdag, men blev då icke av riksdagen godkänt.

Enligt de ritningar, som överlämnats till riksdagens vederbörande utskott, skulle för beredande av bostäder åt underofficerare i fästningen uppföras två byggnader, innehållande respektive 3 och 2 lägenheter.

Eders Kungl. Maj:ts förslag i fråga om beredande av medel till officersbyggnadens utförande har icke givit riksdagen anledning till erinran.

Beträffande det framlagda förslaget till uppförande av underofficersbostäder har det synts riksdagen lämpligast att för kostnadernas nedbringande desamma inrymmas i en byggnad, något som även, enligt vad uttryckssättet i statsrådsprotokollet giver vid handen, synes hava varit departementschefens mening. Riksdagen har därför icke ansett sig kunna, med den utredning som för närvarande föreligger, bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag till bostädernas anordnande. Då emellertid nya bostäder för underofficerare i Vaxholms fästning snarast möjligt böra komma till utförande, läser ny plan för bostädernas anordnande böra framläggas för nästkommande års riksdag och anslag för ändamålet, därest så skulle erfordras, kunna beviljas å 1921 års tilläggsstat. Härigenom skulle något avsevärdare dröjsmål icke behöva uppstå.

Riksdagen får anmäla, dels att riksdagen medgivit att, utöver det av 1918 års riksdag till uppförande av officersbyggnad i Vaxholms fästning beviljade anslaget av 234,850 kronor, för omförmälda ändamål må av å vissa i statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden den 7 januari 1920 angivna reservationsanslag uppkomna behållningar av 412,630 kronor användas ett belopp av 115,150 kronor; dels ock att Eders Kungl. Maj:ts framställning om beviljande av medel för uppfö-

rande av underofficersbyggnad i nämnda fästning icke av riksdagen bifallits.

100:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 38) har riksdagen av det utav 1918 års riksdag för *anordnande av vatten- och avloppsledningar för befäls- och underbefälsbyggnaderna vid Vaxholms kustartilleriregemente* beviljade reservationsanslaget av 95,000 kronor på extra stat för år 1921 anvisat återstående, ännu icke anvisade beloppet, 25,000 kronor.

101:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 39) har riksdagen, vars vederbörande utskott tagit del av de till ärendet hörande handlingarna av hemlig natur, för *uppförande av artilleriförrådslokaler inom Vaxholms fästning* på extra stat för år 1921 beviljat ett reservationsanslag av 50,000 kronor.

102:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 40) att till anskaffning av en motorspruta för Vaxholms fästning på extra stat för år 1921 bevilja ett reservationsanslag av 24,000 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen till *anskaffning av en motorspruta för Vaxholms fästning* på extra stat för år 1921 beviljat ett reservationsanslag av 24,000 kronor.

103:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 41) har riksdagen, vars vederbörande utskott tagit del av de till ärendet hörande handlingarna av hemlig natur, till *förstärkning av skydd för ett batteri inom Ålvsborgs fästning* på extra stat för år 1921 beviljat ett reservationsanslag av 10,000 kronor.

104:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 42) har riksdagen för *anordnande av vatten- och avloppsledningar för underofficersbostäder vid Göteborgs örlogsdepå* på extra stat för år 1921 beviljat ett reservationsanslag av 31,500 kronor.

105:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 43) att till förbättring av de hygieniska förhållandena inom vissa kustfästningar bevilja ett reservationsanslag av 108,600 kronor och därav å extra stat för år 1921 anvisa ett belopp av 54,300 kronor.

Riksdagen, som funnit de föreslagna anordningarna av behovet påkallade, får anmäla, att riksdagen till *förbättring av de hygieniska förhållandena inom vissa kustfästningar* beviljat ett anslag av 108,600 kronor och därav å extra stat för år 1921 anvisat såsom reservationsanslag ett belopp av 54,300 kronor.

Övningar.

106:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 44) att i riksstaten för år 1921 höja ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar, nu 476,300 kronor, med 9,400 kronor till 485,700 kronor.

Riksdagen, vars vederbörande utskott tagit del av de till ärendet hörande hemliga handlingar, har i riksstaten för år 1921 höjt ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar, nu 476,300 kronor, med 9,400 kronor till 485,700 kronor.

107:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 46) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, till *lega och furagering m. m. för hästar vid kustartilleriet* på extra stat för år 1921 beviljat ett förslagsanslag, högst, 75,000 kronor.

Artilleribehov.

108:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 47) har riksdagen av det utav 1919 års riksdag för *luftförsvar av Karlskrona varv och fästning* beviljade reservationsanslaget av 54,000 kronor på extra stat för år 1921 anvisat återstående, ännu icke anvisade beloppet, 27,000 kronor.

109:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 48) att för förvärvande av tillverknings- och nyttjanderätten till en automatisk siktkonstruktion på extra stat för år 1921 bevilja ett reservationsanslag av 10,000 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen för *förvärvande av tillverknings- och nyttjanderätten till en automatisk siktkonstruktion* på extra stat för år 1921 beviljat ett reservationsanslag av 10,000 kronor.

Minväsendet.

110:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 49) har riksdagen av det utav 1919 års riksdag för *perma-*

nenta mineringar vid kustfästningarna beviljade reservationsanslaget av 100,500 kronor på extra stat för år 1921 anvisat återstående, ännu icke anvisade beloppet, 50,250 kronor.

Flottan och kustartilleriet.

111:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 51) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, medgivit, dels att tillfällig förhöjning i dagavlöningen må under år 1921 utbetalas till nedannämnda manskap vid marinen, nämligen: till manskap i 2:a lönegraden med 40 öre, till manskap i 3:e lönegraden med 25 öre och till manskap i 4:e lönegraden med 20 öre; dels ock att kostnaderna för berörda förhöjning i dagavlöningen må bestridas för flottans manskap från anslaget till avlöning för flottans kårer och stater samt för kustartilleriets manskap från anslaget till avlöning för kustartilleriets personal.

112:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 52) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, till åtgärder för *civilanställning av uttjänt personal vid marinen* på extra stat för år 1921 beviljat ett förslagsanslag av 16,400 kronor.

113:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 53) att för anordnande av en militär-pedagogisk kurs för officerare vid marinen på extra stat för år 1921 bevilja ett reservationsanslag av 6,000 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen för *anordnande av en militär-pedagogisk kurs för officerare vid marinen* på extra stat för år 1921 beviljat ett reservationsanslag av 6,000 kronor.

114:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 54) att till försök med långspetsade projektiler må användas ett belopp av 25,000 kronor av å vissa reservationsanslag uppkomna behållningar av 412,630 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag avser att bereda erforderliga medel för fortsättande och slutförande av de försök, som sedan flera år tillbaka pågått för utrönande av en lämpligare form på projektilen än den nuvarande, i syfte att öka artilleripjäsernas skottvidd.

Riksdagen, vars vederbörande utskott tagit del av till ärendet hörande hemliga handlingar, har medgivit, att till försök med långspetsade projektiler må användas ett belopp av 25,000 kronor av å vissa i

statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden den 7 januari 1920 angivna reservationsanslag uppkomna behållningar av 412,630 kronor.

115:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 55) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, till försök med minmateriel på extra stat för år 1921 beviljat ett reservationsanslag av 25,000 kronor.

Diverse.

116:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 56) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, till beredande av *personliga lönetillägg* för år 1921 dels åt marindirektören av 1:a graden i flottan C. E. Richson med ett belopp av 2,365 kronor, därav 1,500 kronor må anses såsom lön, 365 kronor såsom dagavlöning och 500 kronor såsom inkvarteringsbidrag, och dels åt flaggkvartermannen i marinen A. G. Sjöqvist med 580 kronor beviljat på extra stat för nämnda år ett förslagsanslag, högst, 2,945 kronor.

117:o) I anslutning till vad riksdagen under punkt 14:o) av sin skrivelse nr 133 anført, har riksdagen i riksstaten för år 1921 ökat ordinarie reservationsanslaget till ersättning åt officerare, ingenjörer och intendentur under anställning eller kommendering utrikes, nu 15,000 kronor, med 15,000 kronor till 30,000 kronor.

118:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 58) att i riksstaten för år 1921 öka ordinarie reservationsanslaget till resestipendium åt läkare vid marinläkarkåren, nu 2,000 kronor, med 2,000 kronor till 4,000 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen i riksstaten för år 1921 ökat ordinarie reservationsanslaget till resestipendium åt läkare vid marinläkarkåren, nu 2,000 kronor, med 2,000 kronor till 4,000 kronor.

119:o) I anslutning till vad riksdagen under punkt 15:o) av sin skrivelse nr 133 anført, har riksdagen i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag till *resestipendier för rektorer och lärare vid skeppsgosse-skolorna* på extra stat för år 1921 beviljat ett reservationsanslag av 1,000 kronor.

120:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 60) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, för *bestridande av kostnaderna för den av riksdagen beslutade höj-*

ningen av de enligt resereglementet och kungörelsen den 27 maj 1881 utgående dagtraktamentena på extra stat för år 1921 beviljat ett förslagsanslag av 56,000 kronor.

121:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 61) att i riksstaten för år 1921 höja ordinarie förslagsanslaget till flyttningshjälp, nu 22,000 kronor, med 18,000 kronor till 40,000 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen i riksstaten för år 1921 höjt ordinarie förslagsanslaget till flyttningshjälp, nu 22,000 kronor, med 18,000 kronor till 40,000 kronor.

122:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 62) dels i riksstaten för år 1921 upptaga anslaget till sjukvård för marinen såsom oförändrat ordinarie förslagsanslag med 175,960 kronor, dels ock medgiva, att Eders Kungl. Maj:t må med anlitande av ifrågavarande anslag vidtaga erforderliga åtgärder för bestridande av tandvården för marinens manskap såväl i land som ombord.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit, har dels i riksstaten för år 1921 upptagit anslaget till sjukvård för marinen såsom *oförändrat ordinarie förslagsanslag* med 175,960 kronor; dels ock medgivit, att Eders Kungl. Maj:t må med anlitande av ifrågavarande anslag vidtaga erforderliga åtgärder för bestridande av tandvården för marinens manskap såväl i land som ombord.

123:o) Uti en till riksdagen avlåten, den 27 februari 1920 dagtecknad proposition (nr 237), har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att till förbättring av den tekniska utrustningen vid vissa marinens marinrättningar på extra stat för år 1921 bevilja ett reservationsanslag av 122,000 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har till *förbättring av den tekniska utrustningen vid vissa marinens marinrättningar* på extra stat för år 1921 beviljat ett reservationsanslag av 122,000 kronor.

124:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 64) att för arvoden åt vid skeppsgossekåren i Marstrand anställda personer samt medikamenter, bad m. m. på extra stat för år 1921 bevilja ett förslagsanslag, högst, 15,115 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen *för arvoden åt vid skeppsgossekåren i Marstrand anställda personer samt medikamenter, bad m. m.* på extra stat för år 1921 beviljat ett förslagsanslag, högst, 15,115 kronor.

125:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 65) att i riksstaten för år 1921 höja ordinarie förslagsanslaget till skrivmaterialier och expenser m. m., nu 180,000 kronor, med 70,000 kronor till 250,000 kronor.

I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen i riksstaten för år 1921 höjt ordinarie förslagsanslaget till skrivmaterialier och expenser m. m., nu 180,000 kronor, med 70,000 kronor till 250,000 kronor.

126:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 66) att i riksstaten för år 1921 höja ordinarie förslagsanslaget till tryckningskostnader från 34,991 kronor, med 15,017 kronor till 50,008 kronor.

På grund härav och för jämnande av huvudtitelns slutsumma har riksdagen i riksstaten för år 1921 höjt ordinarie förslagsanslaget till tryckningskostnader från 34,991 kronor med 14,998 kronor till 49,989 kronor.

127:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 67) att till bestridande av vissa hyresutgifter under sjöförsvaret på extra stat för år 1921 bevilja ett förslagsanslag, högst, 64,600 kronor.

Förevarande anslag, som i innevarande års riksstat är upptaget med 58,600 kronor, har med anledning av höjd hyresersättning för sjökrigshögskolans lokal föreslagits ökat med 6,000 kronor till 64,600 kronor.

Därjämte har det under anslaget ingående hyresbidraget till sjöunderofficerssällskapet i Karlskrona av Eders Kungl. Maj:t beräknats till 1,600 kronor mot förut 1,000 kronor genom sammanslagning av sistnämnda hyresbidrag med det tidigare till underofficerskorpralssällskapet utgående likaledes under detta anslag beräknade hyresbidraget å 600 kronor.

I sin skrivelse nr 133 punkt 17:o) har riksdagen yttrat sig rörande förhöjningen av hyresersättningen för sjökrigshögskolans lokal för innevarande år, varvid riksdagen tillika framhållit, att, då ifrågavarande hyresbelopp måste anses vara synnerligen högt, det syntes böra tagas under övervägande, om ej annan och billigare lokal kunde beredas sjökrigshögskolan.

Under erinran härom får riksdagen, som ansett sig böra för närvarande bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag, anmäla, att riksdagen *till bestridande av vissa hyresutgifter under sjöförsvaret* på extra stat för år 1921 beviljat ett förslagsanslag, högst, 64,600 kronor.

128:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse anmält, har riksdagen

till tillfällig löneförbättring för viss personal vid marinen å extra stat för år 1921 beviljat ett förslagsanslag av 1,860,000 kronor.

129:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 69) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, för anställande av extra biträden å flottans stationer och inom kustfästningarna på extra stat för år 1921 beviljat ett förslagsanslag, högst, 69,100 kronor.

130:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 70) har riksdagen, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, till understödjande av biblioteksverksamheten för underbefäl och manskap vid marinen på extra stat för år 1921 beviljat ett reservationsanslag av 8,200 kronor.

131:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 71) att för beredande av semester åt vid sjöförsvaret anställda arbetare på extra stat för år 1921 bevilja ett förslagsanslag av 140,000 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen för beredande av semester åt vid sjöförsvaret anställda arbetare på extra stat för år 1921 beviljat ett förslagsanslag av 140,000 kronor.

Sjökarteverket.

132:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 281) anmält, har riksdagen dels i riksstaten för 1921 höjt det ordinarie anslaget till sjökarteverket, nu 127,900 kronor, med 4,300 kronor till 132,200 kronor; dels ock på extra stat för år 1921 beviljat till utförande av sjömätningar ett reservationsanslag av 233,200 kronor; och för redigering och utgivning av tidskriften »Underrättelser för sjöförande» ett reservationsanslag av 38,000 kronor.

Övriga ordinarie anslag.

133:o) Beträffande de ordinarie anslag under riksstatens för år 1920 femte huvudtitel, vilka här ovan icke blivit särskilt omförmälda, får riksdagen erinra, att, på grund av lant- och sjöförvarsdepartementens sammanslagning till ett departement, försvarsdepartementet, anslagen till departementschefen och departementets avdelning av Eders Kungl.

Maj:ts kansli samt kommandoexpeditionen böra ur riksstaten uteslutas. På grund av ändrad ärendefördelning mellan statsdepartementen, hava anslagen till lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna samt anslagen till nautisk-meteorologiska byrån och till ålders-tillägg för personalen vid samma byrå överflyttats till annan huvudtitel. I avseende å övriga ej särskilt omförmälda ordinarie anslag har någon förändring icke av Eders Kungl. Maj:t ifrågasatts.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen dels ur riksstaten uteslutit de å nuvarande femte huvudtiteln uppförda anslagen till departementschefen och till departementets avdelning av Eders Kungl. Maj:ts kansli och kommandoexpeditionen; dels ock i riksstaten för år 1921 under fjärde huvudtiteln, avd. III. Sjöförsvaret, med oförändrade belopp uppfört samtliga nu under riksstatens femte huvudtitel uppförda ordinarie anslag, vilka icke här ovan särskilt omförmälts.

Stockholm den 17 juni 1920.

Med undersätlig vördnad.

Tabell över anslagen under riksstatens för år 1921
fjärde huvudtitel.

Försvarsdepartementet.

		Ordinarie anslag	Extra anslag	Ordinarie anslag	Extra anslag
		Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
1. Departementet.					
1	Departementschefen			17,000	
2	Provisorisk löneförhöjning för departementschefen, <i>förslags-</i> <i>anslag</i> , högst				7,000
3	Departementet			199,000	
Säger för departementet				216,000	7,000
2. Lantförsvaret.					
A. Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.					
1	Arméförvaltningen			362,879	
2	Förstärkning av arbetskrafterna i arméförvaltningen, <i>förslags-</i> <i>anslag</i> , högst				35,800
3	Avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl., <i>förslagsanslag</i>			21,973,000	
4	Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i>			116,600	
5	Inkvarteringsordnande i Stockholm, <i>reservationsanslag</i> ..			21,450	
6	Extra lönetillägg, <i>förslagsanslag</i>				125
7	Ökade arvoden åt lärarpersonalen vid skjutskolan för infan-				4,300
8	teriet och kavalleriet, <i>förslagsanslag</i> , högst				96,600
9	Dagavlöningstillägg åt indelt manskap, <i>förslagsanslag</i>				35,000
10	Mötesbidrag, <i>förslagsanslag</i>				67,600
11	Provisoriskt avlöningstillägg åt officerare m. fl. vid till Boden förlagda truppförband och formationer, <i>förslagsanslag</i>				5,540,000
12	Tillfällig löneförbättring för viss personal vid armén, <i>förslags-</i> <i>anslag</i>				
13	Rekryteringskostnader, <i>reservationsanslag</i>			810,950	
14	Arméns reservstater, <i>förslagsanslag</i>			482,300	
15	Arméns personal över stat, <i>förslagsanslag</i>			360,000	
16	Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>			134,000	
17	Ökning av dagtraktamentena, <i>förslagsanslag</i>				300,000
18	Flyttningsörsättning, <i>förslagsanslag</i>			100,000	
	Resestipendier, <i>reservationsanslag</i>			31,500	
Säger för avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.				24,392,679	6,079,425

		Ordinarie anslag	Extra anslag	Ordinarie anslag	Extra anslag
		Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
B. De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning.					
1	Penningbidrag och penningtillskott, <i>förslagsanslag</i>			5,280,980	
2	Understöd åt vissa värnpliktigas familjer, <i>förslagsanslag</i>			621,300	
3	Inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m., <i>förslagsanslag</i>			525,300	
Säger för de värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning				6,427,580	
C. Undervisning, understöd, expenser m. m.					
1	Undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser, <i>reservationsanslag</i>			579,668	
2	Merkostnader vid skjutskolan för infanteriet och kavalleriet, <i>reservationsanslag</i>				21,300
3	Vissa utbildningskurser vid skjutskolan för infanteriet och kavalleriet, <i>reservationsanslag</i>				46,070
4	Vissa kostnader för krigsskolans verksamhet, <i>förslagsanslag</i> , högst			32,200	55,000
5	Studiestipendier, <i>reservationsanslag</i>			24,000	
6	Understöd åt föreningar och till skrifers utgivande, <i>reservationsanslag</i>				1,472,000
7	Frivilliga skytteväsendets befrämjande, <i>reservationsanslag</i> ...				10,000
8	Soldathemsverksamhet, <i>reservationsanslag</i>			297,610	
9	Skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m., <i>reservationsanslag</i>			151,175	
10	Skrivmaterialier m. m. vid truppförbanden, <i>reservationsanslag</i>			120,500	
11	Tryckningskostnader, <i>förslagsanslag</i>				28,700
12	Vissa arbeten å mobiliseringsverket, <i>reservationsanslag</i>				
Säger för undervisning, understöd, expenser m. m.				1,205,153	1,633,070
D. Förplägnad, intendenturmateriel, reparation, övningar m. m.					
1	Mathållning, <i>förslagsanslag</i>			7,789,415	
2	Munderingsutrustning, <i>reservationsanslag</i>			4,567,998	
3	Kasernutredning, intendenturfordon m. m., <i>reservationsanslag</i>			1,449,111	
4	Överdrag till filter, <i>reservationsanslag</i>				220,000
5	Intendenturutrustning åt landstormen, <i>reservationsanslag</i>				200,000
6	Inventarier till Svea ingenjörkårs nya kasernetablissemang, <i>reservationsanslag</i>				80,000
7	Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt vid truppförbanden, <i>reservationsanslag</i>			2,305,316	
8	Reparation, <i>reservationsanslag</i>			466,750	
9	Furagering, <i>förslagsanslag</i>			4,605,704	
10	Premiering av lastautomobiler, <i>reservationsanslag</i>			40,000	
11	Drift och underhåll av personautomobiler, <i>förslagsanslag</i>				66,000
12	Truppförbandens övningar, <i>reservationsanslag</i>			2,098,463	
13	Vinterrekrytskolor, <i>förslagsanslag</i>				57,000

		Ordinarie anslag	Extra anslag	Ordinarie anslag	Extra anslag
		Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
14	Förhyrande av sjötransportmateriel för Karlskrona och Vaxholms grenadjärregementens övningar, <i>förslagsanslag</i> , högst				100,000
15	Flygövningar, <i>reservationsanslag</i>				232,700
Säger för förplägnad, intendenturmateriel, reparationer, övningar m. m.				23,322,757	955,700
E. Sjukvård m. m.					
1	Sjuk- och veterinärvård m. m., <i>reservationsanslag</i>			662,210	
2	Arméns bakteriologiska laboratorium, <i>förslagsanslag</i>				8,000
3	Sjukhusinventarier m. m., <i>reservationsanslag</i>				33,600
4	Desinfektionsanstalt i Boden, <i>reservationsanslag</i>				75,000
5	Nya sjukhus vid armén, <i>reservationsanslag</i>				279,563
6	Frivilliga sjukvårdsväsendet i krig, <i>reservationsanslag</i>				10,000
7	Disponerande för arméns räkning av visst antal sängplatser å länslasarettet i Umeå, <i>reservationsanslag</i>				145,800
Säger för sjukvård m. m.				662,210	551,963
F. Vapen och ammunition.					
1	Vapen och ammunition m. m., <i>reservationsanslag</i>			3,512,583	
2	Fortsatt anskaffning av handvapen och kulsprutemateriel, <i>reservationsanslag</i>				900,000
3	Säkerställande av driften vid ammunitionsfabriken och Åkers krutbruk, <i>förslagsanslag</i> , högst				2,943,000
4	Övningar med viss teknisk utrustning, <i>reservationsanslag</i>				60,000
Säger för vapen och ammunition				3,512,583	3,903,000
G. Byggnader och ingenjörmateriel.					
1	Byggnader, övningsfält och skjutbanor, <i>reservationsanslag</i> ...			1,950,840	
2	Förstärkning av reservationsanslaget till byggnader, övningsfält och skjutbanor, <i>förslagsanslag</i> , högst				1,950,840
3	Fullföljande av arbetena å kasernetablissemang för femton infanteriregementen, <i>reservationsanslag</i>				4,810,500
4	Merkostnader för vissa i samband med 1914 års härordning beslutade byggnadsföretag vid armén, <i>förslagsanslag</i> , högst, att utgå av tillfälliga lånemedel				1,255,300
5	Merkostnader för vissa offer antagandet av 1914 års härordning beslutade byggnadsföretag vid armén, <i>förslagsanslag</i> , högst				834,650
6	Underhåll av maskinella anordningar vid välgasverket i Boden, <i>reservationsanslag</i>				4,200

		Ordinarie anslag	Extra anslag	Ordinarie anslag	Extra anslag
		Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
7	Inköp av soldathemmet vid Västerbottens regemente, <i>reservationsanslag</i>				15,000
8	Elektrisk belysning i arrestlokalerna inom vissa kasernetablissemang, <i>reservationsanslag</i>				34,500
9	Inlösen till staten av elektriska belysningsanordningar i vissa underofficersbostäder, <i>reservationsanslag</i>				36,650
10	Förstärkning av uppvärmningsanläggningarna inom Göta artilleriregementes kasernetablissemang, <i>reservationsanslag</i>				80,000
11	Centraluppvärmning i vaktpaviljongerna vid Norrlands dragonregemente, <i>reservationsanslag</i>				16,000
12	Byggnader för förvaring av bensin, oljor och sprängmedel vid flygetablissemang på Malmen, <i>reservationsanslag</i>				35,750
13	Förbättringar å vissa provisoriska kulspruteskjutbanor, <i>reservationsanslag</i>				46,000
14	Ny uppvärmningsanläggning vid Kronprinsens husarregementes kasernetablissemang, <i>reservationsanslag</i>				70,000
15	Konservering av viss del utav Varbergs f. d. fästning, <i>reservationsanslag</i>			124,100	30,325
16	Ingenjörmateriel, <i>reservationsanslag</i>				63,000
17	Komplettering av viss ingenjörmateriel, <i>reservationsanslag</i>				35,000
18	Viss ingenjörmateriel för infanteriet, <i>reservationsanslag</i>				493,090
19	Underhåll av flygmateriel, <i>reservationsanslag</i>				
	Säger för byggnader och ingenjörmateriel			2,074,940	9,810,805
H. Diverse.					
1	Ersättning för rustning och rotering, <i>förslagsanslag</i>			400,000	
2	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>			615,000	
3	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>förslagsanslag</i>			200,000	
4	Semester åt vid lantförsvaret anställda arbetare, <i>förslagsanslag</i>				100,000
	Säger för diverse			1,215,000	100,000
	Säger för lantförsvaret			62,812,902	23,033,963
3. Sjöförsvaret.					
A. Marinförvaltningen och marinstaben.					
1	Marinförvaltningen			140,600	
2	Vikariatsersättning m. m. i marinförvaltningen, <i>förslagsanslag</i> , högst				25,120
3	Förstärkning av arbetskrafterna i marinförvaltningen, <i>förslagsanslag</i> , högst				20,850
4	Marinstaben			7,400	
	Säger för marinförvaltningen och marinstaben			148,000	45,970

		Ordinarie anslag	Extra anslag	Ordinarie anslag	Extra anslag
		Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
B. Undervisningsverken.					
1	Sjökrigshögskolan, <i>reservationsanslag</i>			27,625	
2	Sjökrigsskolan, <i>reservationsanslag</i>			48,469	
3	Skeppsgosseskolor			76,800	
4	Marinintendentskolan, <i>reservationsanslag</i>			11,975	
Säger för undervisningsverken				164,869	
C. Flottan.					
<i>Avlöning, ersättningar m. m.</i>					
1	Avlöning för flottans kårer och stater, <i>förslagsanslag</i>	6,531,245			
2	Rekapitulations- och avskedspremier vid flottan, <i>förslagsanslag</i>	143,000			
3	Extra lönetillägg, <i>förslagsanslag</i>		500		
4	Ersättning för rustning och rotering, <i>förslagsanslag</i>	2,790		6,677,035	500
<i>Intendenturen.</i>					
5	Beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerna, <i>reservationsanslag</i>	497,756			
6	Förstärkning av reservationsanslaget till beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerna, <i>förslagsanslag</i> , högst		224,000		
7	Naturaunderhåll åt personal vid flottan, <i>förslagsanslag</i>	2,098,436			
8	Rörelsekapital för marketenteriet vid flottans varv i Stock- holm, <i>reservationsanslag</i>		10,000	2,596,192	234,000
<i>Nybyggnad och underhåll.</i>					
9	Flottans nybyggnad och underhåll, <i>reservationsanslag</i>	2,945,050			
10	Förstärkning av reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll, <i>förslagsanslag</i> , högst		589,010		
11	Reparation av portarna till dockorna nr 1 och 3 å flottans varv i Karlskrona, <i>reservationsanslag</i>		60,000		
12	Sanitära anordningar vid flottans varv i Karlskrona, <i>reserva- tionsanslag</i>		30,000		
13	Införande av värmeledning i kasern III vid flottans station i Stockholm, <i>reservationsanslag</i>		70,000		
14	Utvidgning av varmbadnrättningen vid flottans station i Stockholm, <i>reservationsanslag</i>		22,000		
15	Örlogsdepå vid Härnösand, <i>reservationsanslag</i>		672,000	2,945,050	1,443,010
<i>Övningar.</i>					
16	Flottans krigsberedskap och övningar, <i>reservationsanslag</i>	4,027,000			
17	Förstärkning av reservationsanslaget till flottans krigsbered- skap och övningar, <i>förslagsanslag</i> , högst		805,000		
18	Sjöbeväringens avlöning och beklädnad m. m., <i>förslagsanslag</i>	851,984		4,878,984	805,000
<i>Artilleribehov.</i>					
19	Skjutförsök och inskjutning av kanoner, <i>reservationsanslag</i> ..			40,000	

		Ordinarie anslag	Extra anslag	Ordinarie anslag	Extra anslag
		Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
<i>Torped- och gnistsignalväsendet m. m.</i>					
20	Anskaffning av torpeder, <i>reservationsanslag</i>		421,500		
21	Försök med torped-, gnist- och flygmateriel, <i>reservationsanslag</i>		50,000		471,500
Säger för flottan				17,137,261	2,954,010
D. Kustartilleriet.					
<i>Avlöning.</i>					
1	Avlöning för kustartilleriets personal, <i>förslagsanslag</i>	1,666,786			
2	Rekapitulations- och avskedspremier vid kustartilleriet, <i>förslagsanslag</i>	51,000		1,717,786	
<i>Intendenturen.</i>					
3	Beklädnad åt kustartilleriets manskap, <i>reservationsanslag</i> ..	122,655			
4	Förstärkning av reservationsanslaget till beklädnad åt kustartilleriets manskap, <i>förslagsanslag</i> , högst		55,200		
5	Naturaunderhåll åt personal vid kustartilleriet, <i>förslagsanslag</i> ..	530,900		653,555	55,200
<i>Nybyggnad och underhåll.</i>					
6	Underhåll av kustartilleriets byggnader och materiel, <i>reservationsanslag</i>	738,550			
7	Förstärkning av reservationsanslaget till underhåll av kustartilleriets byggnader och materiel, <i>förslagsanslag</i> , högst ..		147,710		
8	Vatten- och avloppsledningar för befäls- och underbefälsbyggnaderna vid Vaxholms kustartilleriregemente, <i>reservationsanslag</i>		25,000		
9	Artilleriförrådslokaler inom Vaxholms fästning, <i>reservationsanslag</i>		50,000		
10	Motorspruta för Vaxholms fästning, <i>reservationsanslag</i>		24,000		
11	Förstärkning av skydd för ett batteri inom Älvsborgs fästning, <i>reservationsanslag</i>		10,000		
12	Vatten- och avloppsledningar för underofficersbostäder vid Göteborgs örlogsdepå, <i>reservationsanslag</i>		31,500		
13	Förbättring av de hygieniska förhållandena inom vissa kustfästningar, <i>reservationsanslag</i>		54,300	738,550	342,510
<i>Övningar.</i>					
14	Kustartilleriets krigsberedskap och övningar, <i>reservationsanslag</i> ..	485,700			
15	Kustartilleribeväringsens avlöning och beklädnad m. m., <i>förslagsanslag</i>	430,000			
16	Krigsövningar vid kustfästningarna, <i>reservationsanslag</i>	20,000			
17	Lega och furagering m. m. för hästar vid kustartilleriet, <i>förslagsanslag</i> , högst		75,000	935,700	75,000

		Ordinarie anslag	Extra anslag	Ordinarie anslag	Extra anslag
		Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
<i>Artilleribehov.</i>					
18	Luftförsvaret av Karlskrona varv och fästning, <i>reservationsanslag</i>		27,000		
19	Förvärfvande av tillverknings- och nyttjanderätten till en automatisk siktkonstruktion, <i>reservationsanslag</i>		10,000		37,000
<i>Minväsendet.</i>					
20	Permanenta mineringar vid kustfästningarna, <i>reservationsanslag</i>				50,250
Säger för kustartilleriet				4,045,591	559,960
E. Flottan och kustartilleriet.					
1	Reservstat för marinen, <i>förslagsanslag</i>			39,111	
2	Åtgärder för civilianställning av uttjänt personal vid marinen, <i>förslagsanslag</i>				16,400
3	Militär-pedagogisk kurs för officerare vid marinen, <i>reservationsanslag</i>				6,000
4	Försök med minmateriel, <i>reservationsanslag</i>				25,000
Säger för flottan och kustartilleriet				39,111	47,400
F. Diverse.					
1	Personliga lönetillägg, <i>förslagsanslag</i> , högst				2,945
2	Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i>			42,000	
3	Ersättning åt officerare, ingenjörer och intendenten under anställning eller kommendering utrikes, <i>reservationsanslag</i>			30,000	
4	Resestipendium åt läkare vid marinläkarkåren, <i>reservationsanslag</i>			4,000	
5	Resestipendier för rektorer och lärare vid skeppsgosse-skolorna, <i>reservationsanslag</i>				1,000
6	Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>			55,500	
7	Höjning av dagtraktamentena, <i>förslagsanslag</i>				56,000
8	Flyttningshjälp, <i>förslagsanslag</i>			40,000	
9	Sjukvård för marinen, <i>förslagsanslag</i>			175,960	
10	Uppvärmning, belysning, renhållning samt tvätt- och badinrättningar, <i>förslagsanslag</i>			425,000	
11	Förbättring av den tekniska utrustningen vid vissa marinens matinrättningar, <i>reservationsanslag</i>				122,000
12	Arvoden åt vid skeppsgossekåren i Marstrand anställda personer m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst				15,115
13	Skrivmaterialier och expenser m. m., <i>förslagsanslag</i>			250,000	
14	Utgivande av läroböcker, beskrivningar, reglementen och instruktioner m. m., <i>förslagsanslag</i>			40,000	

		Ordinarie anslag	Extra anslag	Ordinarie anslag	Extra anslag
		Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
15	Tryckningskostnader, <i>förslagsanslag</i>			49,989	
16	Diverse behov			22,254	
17	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>			105,000	
18	Hysesutgifter, <i>förslagsanslag</i> , högst				64,600
19	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>förslagsanslag</i>			65,000	
20	Tillfällig löneförbättring för viss personal vid marinen, <i>förslagsanslag</i>				1,860,000
21	Extra biträden å flottans stationer och inom kustfästningarna, <i>förslagsanslag</i> , högst				69,100
22	Biblioteksverksamheten för underbefäl och manskap vid marinen, <i>reservationsanslag</i>				8,200
23	Semester åt vid sjöförsvaret anställda arbetare, <i>förslagsanslag</i>				140,000
Säger för diverse				1,304,703	2,338,960
G. Sjökarteverket.					
Sjökarteverket:					
1a	<i>Bestämt anslag</i>	78,200			
1b	<i>Förslagsanslag</i>	5,000			
1c	<i>Reservationsanslag</i>	49,000		132,200	
2	Sjömätningar, <i>reservationsanslag</i>				233,200
3	Tidskriften »Underrättelser för sjöfarande», <i>reservationsanslag</i>				38,000
Säger för sjökarteverket				132,200	271,200
Säger för sjöförsvaret				22,971,735	6,217,500
Summa				86,000,637	29,258,463